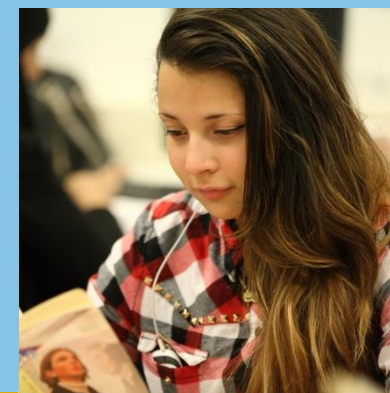

(Digi)taal 12+: een dag over het vo, mbo en digitale geletterdheid

Sprekers

Erik Reuvers

Suzanne Mol

Marijke van
Huijstee

Deelsessies

Wensspel – op
weg naar je visie

Leesclub

Speeddaten

29 januari 2019

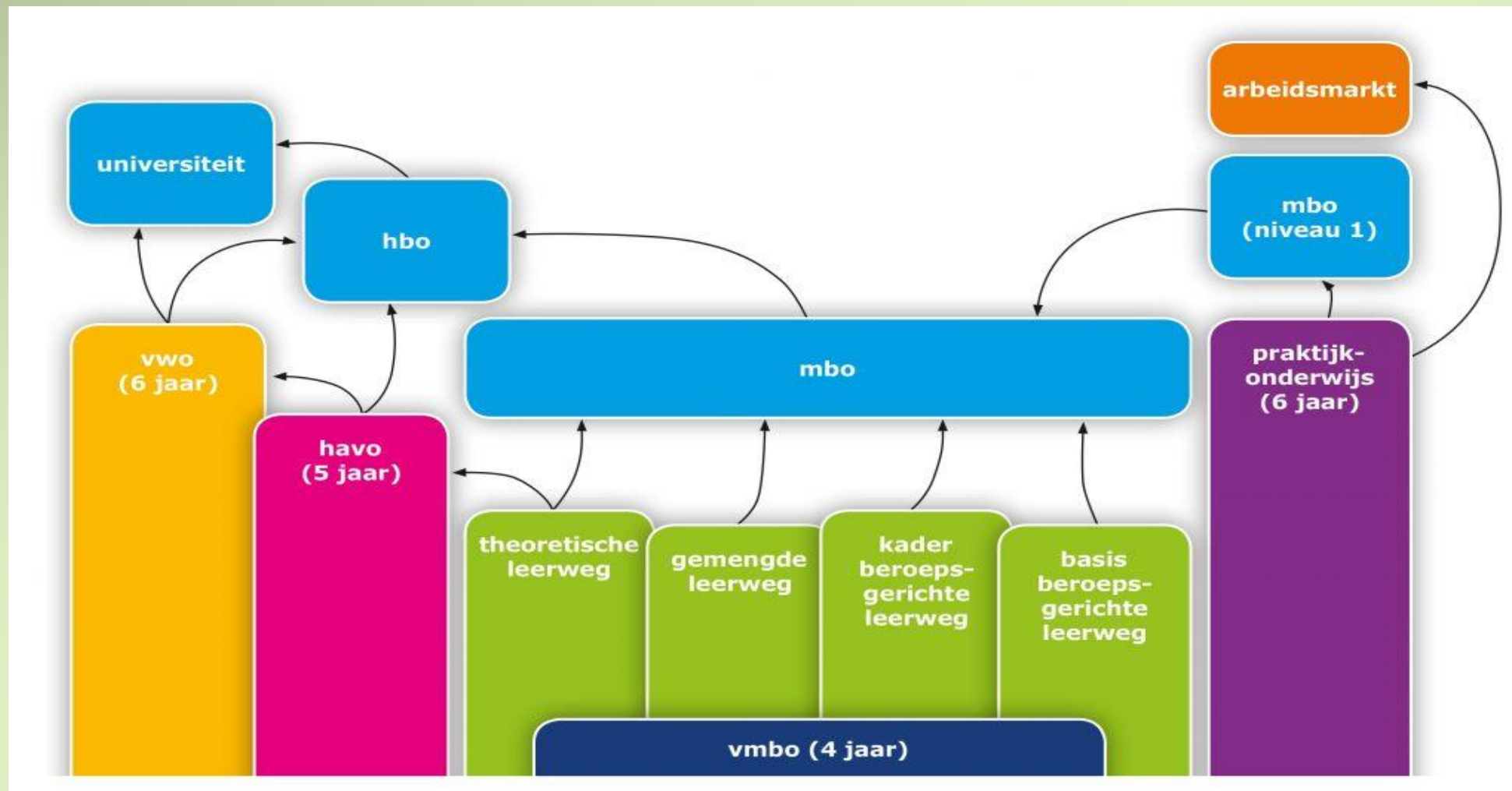
Het mbo en de bibliotheek

Lezen (en mediawijsheid)

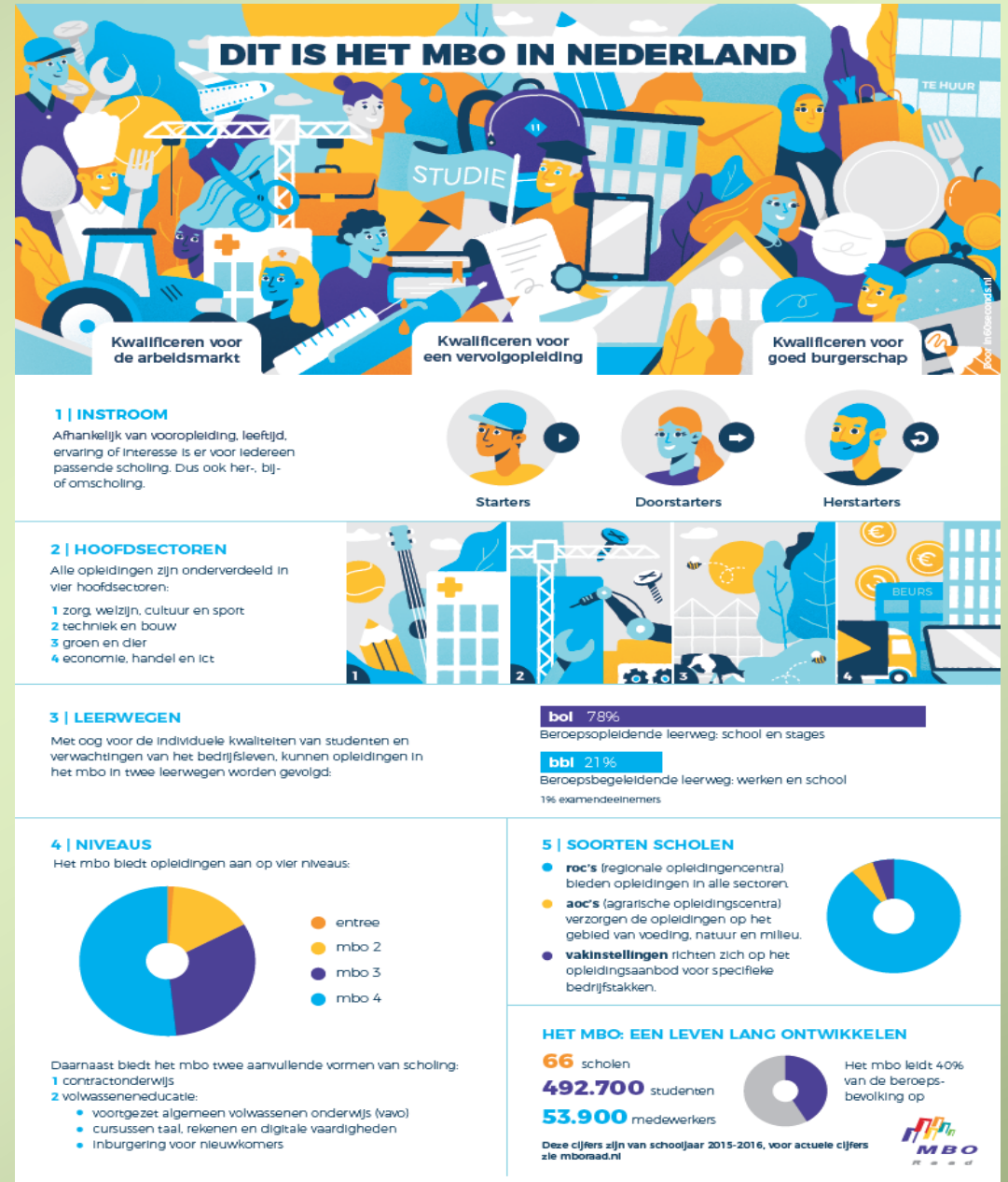
29 januari 2019

Marijke van Huijstee

Waar zit het mbo in het onderwijsbestel?

Hoe zit het mbo in elkaar?

Hoe ziet het onderwijsprogramma van een opleiding eruit?

Voorbeeld van een mbo-opleiding op N2, N3 en N4

- Onderwijsurenmodel 1000 klokuren per jaar voor totale onderwijsprogramma (les en bpv)

Uren Nederlands:

- N2 (2-jarige opleiding)
 - 1^e jaar 48 klokuren/ 2^e jaar 42 klokuren
- N3 (drie-jarige opl):
 - 1^e jaar 48 klokuren/ 2^e jaar 32 klokuren/ 3^e jaar 24 klokuren
- N4 (vierjarige opleiding)
 - 1^e jaar 48 klokuren/ 2^e jaar 32 klokuren/ 3^e jaar 16 klokuren/ 4^e jaar 8 klokuren

Hoe ziet het programma Nederlands eruit in het curriculum?

- Gemiddeld 2 uur begeleide onderwijstijd per week tot aan centrale examen Nederlands (op de helft van de opleiding)
- Gemiddeld 1 uur per week extra taalondersteuning in het 1^e jaar
- Drieslag taal
 1. Ondersteunend taalonderwijs (docent Nederlands)
 2. Taalontwikkeling in vaklessen en op stage (vakdocent/ stagebegeleider)
 3. Persoonlijke oefening en remediering (docent Nederlands)
- Veel digitale leermiddelen om zelfstandig te oefenen
- Knelpunten
 - weinig ruimte in curriculum voor Nederlands
 - Studenten met taalachterstand
 - Taalontwikkeling in de vaklessen hangt samen met mogelijkheden vakdocenten

Wat is de rol van de docent Nederlands in het opleidingsteam?

Docent Nederlands:

- zit vaak in meerdere opleidingsteams
- zit in opleidingsoverstijgende vakgroepen Nederlands
- heeft te maken met veel verschillende vakcollega's
- is ook vaak loopbaancoach.

Wat zijn de eisen voor het examen Nederlands in het mbo?

- Examinering Nederlands op de vijf vaardigheden op 2F of 3F:
 - Lezen (centraal examen)- alleen zakelijke teksten
 - Luisteren (centraal examen)
 - Spreken (instellingsexamen)
 - Gesprekken voeren (instellingsexamen)
 - Luisteren (instellingsexamen)
- Entree: deelname examens Nederlands op 2F, resultaat niet van invloed op slagen
- Niveau 2: 2F, eindcijfer Nederlands 5 of hoger
- Niveau 3: 2F, eindcijfer Nederlands 5 of hoger
- Niveau 4: 3F, eindcijfers Nederlands en Engels tenminste 5 en 6 in willekeurige volgorde

Referentiekader

Zakelijke teksten

Lezen 2F

Kan teksten lezen over Alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.

De onderwerpen zijn concreet en alledaags. Teksten kunnen qua onderwerp ook iets verder bij de deelnemer vandaan staan.

Lezen 3F

Kan een grote variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard zelfstandig lezen. Leest met begrip voor geheel en details.

De tekst kan een ingewikkelde en formele situatie behandelen.

Welke aandacht krijgt lezen in het curriculum?

- In het programma Nederlands bij lezen vooral aandacht voor zakelijke teksten (want examen!)
- Studenten mbo zijn in het algemeen geen lezers.
- Vakgroepen en docenten Nederlands zijn zich wel bewust van belang van lezen van fictie voor hun studenten
- Leesprojecten worden op roc's zeker opgezet- maar meestal niet structureel.

En wat zijn de eisen voor het examen Burgerschap?

Burgerschapsagenda- 2017-2021:

De basis: vier dimensies van burgerschapsonderwijs

- 1. De politiek-juridische dimensie (de basiswaarden van onze samenleving, het omgaan met waarden en dilemma's)
- 2. De economische dimensie (deelname aan de arbeidsgemeenschap, arbeidsproces, als consument)
- 3. De sociaal-maatschappelijke dimensie (actieve deelname aan de gemeenschap, acceptatie en waardering van verschillen tussen mensen en van de culturele verscheidenheid in Nederland,
- 4. Vitaal burgerschap (zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid, als burger en als werknemer, sporten en bewegen, risicogedrag zoals slechte voeding, roken, alcohol, onveilige seks en drugs)

Plus 21e eeuwse vaardigheden: Aandacht voor ontwikkelen van kritische denkvaardigheden en kennis van mensenrechten, om onder meer de sociale weerbaarheid van studenten te vergroten

Welke kansen liggen er voor de bibliotheek?

- Bij lessen Nederlands én bij lessen Burgerschap
- Docenten Nederlands zijn zich ervan bewust dat (meer) lezen van fictie/non-fictie voor studenten zinvol is.
- Docenten Burgerschap zien mogelijkheden om thema's via aantrekkelijke ficties/ non-fictie over het voetlicht te brengen.
- Docenten Nederlands en Burgerschap werken af en toe al samen.
- Sommige roc's werken samen met bibliotheken

Hoe kom je het mbo binnen?

- Hoe kom je het mbo binnen als educatieve medewerker/ leesconsulent?
 1. Ga eerst na of er al lopende projecten rond lezen zijn (zie sites) op het roc waar je contact mee wilt leggen
 2. Leg op het roc bijvoorbeeld contact met:
 1. Coordinator taalbeleid van een cluster
 2. Vertegenwoordiger van de vakgroep Nederlands van een cluster/ sector
 3. Vertegenwoordiger van de vakgroep Burgerschap van een cluster/ sector

Links naar websites

Adressen roc's in de regio:

- <https://www.mboraad.nl/het-mbo/feiten-en-cijfers/mbo-scholen>

Site informatie Burgerschap in mbo

- <https://www.mboraad.nl/platforms-projecten/burgerschap-het-mbo-0>

Sites voor het referentiekader taal en rekenen en andere info Ne mbo

- <http://www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/p000057/kaders-en-regels/referentiekader-nederlandse-taal-en-rekenen>
- <https://onderwijsenexaminering.nl/>

- Sites waar projecten rond lezen in mbo te vinden zijn

- <https://www.lezen.nl/nl>
- www.itta.uva.nl

Site over mediawijsheid in onderwijs

- <https://ixperium.nl/>
- https://ixperium.nl/wp-content/uploads/2018/07/Competenties-Leren-en-lesgeven_2018-web.pdf